

Фондация
„X&D Жендър Перспективи“

Областна администрация Хасково

ПРОТОКОЛ

ОТ ПРОВЕДЕНО VI - то ЗАСЕДАНИЕ НА ОБЛАСТЕН СЪВЕТ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ДОМАШНОТО НАСИЛИЕ В ОБЛАСТ ХАСКОВО КЪМ КООРДИНАЦИОНЕН МЕХАНИЗЪМ ЗА ПОДКРЕПА НА ЖЕРТВИ НА ДОМАШНО НАСИЛИЕ

16.07.2024 г., гр. Хасково

Областна администрация Хасково, зала „Марица“

На 16 юли 2024 г., в гр. Хасково, се проведе заседание на Областен съвет към Координационен механизъм за подкрепа на жертви на домашно насилие (ДН) в област Хасково.

От 14:00 до 10:45 часа се състоя откриването на заседанието и представянето на участниците, които се записаха в Присъствен списък.

В заседанието взеха участие представители на различни институции от област Хасково: - Областна администрация – Хасково, Районен съд – Хасково, ОДМВР – Хасково, РУ – Хасково, ХАК, РЗИ – Хасково, РДСП – Хасково, ДСП – Хасково, ДСП – Свиленград, ДСП – Харманли, Дирекция Бюро по труда – Хасково, Дирекция Бюро по труда – Димитровград, Община Хасково, Община Димитровград, Община Ивайловград, РУО – Хасково, Кризисен център за жертви на домашно насилие – Димитровград и др., имащи отношение по проблема с домашното насилие, съгласно приложения Присъствен списък.-

Заседанието беше открито от г-жа Петя Петкова – управител на фондация „Х и Д Жендър перспективи“ и г-жа Валентина Дамянова, в качеството си на представител на – областния управител на област Хасково. Последва представяне на останалите участници в заседанието.

Г-жа Петя Петкова – управител на фондация „Х и Д Жендър перспективи“ и зам.-председател на съвета: *„ Добре дошли на шестото заседание на Координационния механизъм. Днес сме се събрали представители от различни заинтересовани институции в помощ и подкрепа на пострадали от домашно насилие, за да проследим как протичат процесите в нашия район по защита на жертвите на домашно насилие. За наше щастие на всеки 6 месеца имаме възможността да обсъждаме случващото се в посока по-добро сътрудничество и координация. Искам да се извиня от името на г-н Атаман - Областен*

Фондация
„X&D Джендър Перспективи“

Областна администрация Хасково

управител на Хасково и председател на съвета, че няма възможност да присъства предвид тежката обстановка свързана с пожарите в региона. Но има представител тук и това е г-жа Валентина Дамянова . Всички разполагате с дневния ред , който ще коментираме след малко. В заседанието малко по-късно ще се включи и г-жа Елена Трифонова – наши колега от фондация Български център за джендър изследвания София и част от „Алианса за защита от насилие основанона пола“ АЗНОП, която пряко участва във всички процеси по отношение на законодателството свързани с домашното насилие на национално ниво. Тя е част и от работната група по приемане на промените в закона миналата година.

Сега, ще дам думата на г-жа Антония Филева – юрист от фондация „X и Д Джендър перспективи“, която да представи статистика за извършената от нас дейност и подкрепа на пострадалите от ДН, а малко по-късно и на представителите на присъстващите институции, които също ще ни запознаят статистически, какво се случва в областта през последните 6 месеца.“

Г-жа Филева – представи подробна статистика на делата по ЗЗДН за последните шест месеца на 2024г., изготвена на база информация на потребители, които са потърсили помощ и подкрепа, като са се обърнали към фондацията в консултативните й центрове в гр. Хасково и гр. Димитровград. - *“ От началото на годината 40 лица, регистрирани като пострадали от ДН са потърсили помощ от екипа на организацията ни / соц. работници, психолог и юрист/. Съдействали сме на всички да получат необходимата специализирана подкрепа. 40 човека са получили първоначални консултации със специалист, част от лицата са получили психологическа подкрепа, юрист от фондацията ги е запознал с обхвата на ЗЗДН и възможността за защита и помощ. 14 лица са предприели действия по защита, като сме им съдействали при подготовка на молбите за защита, декларации по чл. 9, ал. 3 и събиране на необходимите доказателства за претърпяното от тях насилие, като документите са входирани в съответния РС и към момента имат издадени заповеди за защита. Насочили сме 5 лица към регионалното бюро за правна помощ към АК-Хасково за безплатна правна помощ за пострадали от ДН. В няколко от случаите сме посетени от адвокат, насочен от АК в офиса на фондацията в гр.Хасково. През Кризисния център в Димитровград, от началото на 2024 година до месец юни 24г. са преминали 14 потребители за посочения период, това са жени и деца, станали жертви на насилие в домовете си. Те са получили различни социални услуги и придружаваща грижа и помощ.“*

Представен бе разбор на дейностите, извършени от фондация „X и Д Джендър перспективи“ и постигнатите резултати към момента.

Г-жа Филева – *„Относно дейността ни искам да споделя, че към момента изпълняваме проект, чрез който допълнително предоставяме подкрепа на пострадали от ДН и не само. Колегите малко по-късно ще ви запознаят с него.“*

Г-жа Димитрина Тончева. - *“Чрез проект „Овластени, активни, успешни“ изпълняван от Фондация "X&D Джендър перспективи", наши сътрудници осигуряват възможности за трудова заетост на потърпевши от домашно насилие, но не само, а и на безработни до 29 години, представители на етнически малцинства, хора с увреждания и хора над 55 години.*

Фондация
„X&D Жендър Перспективи“

Областна администрация Хасково

Като целта е да бъде улеснен достъпът на тези хора до трудова заетост чрез посредничеството с работодатели. Услугата се осъществява в консултантските центрове на фондацията в Хасково и Димитровград, както и мобилно чрез посещения в малки населени места в региона. Съдействаме и чрез помощ и насочване към ДБТ, изготвяне на документи за представяне пред работодатели, институции и пр. Кметовете на малките населени места също насочват хора от съответните целеви групи, на които съдействаме за да получат равен достъп до заетост.

Г-жа Петкова: - *“Сериозно присъствие от разнообразни институции и всички имащи отношение към ДН. Това е смисъла на КМ да обменяме опит и да виждаме как в нашия регион се движат процесите в тази посока. Държавата има много добри идеи, които чакаме да се случат, въпреки пресрочените срокове, тези неща не са се случили едно от тях е Правилника за приложение за закон за защита от домашното насилие (ПЗЗДН). Искам да дам думата на нашия колега Елена Трифонова за да ни каже как вървят тези процеси на национално ниво, дори и на международно.“*

Г-жа Елена Трифонова се включва онлайн, като представя и презентация, която ще бъде споделена с участниците в заседанието. Споделя, че като представител на фондация „БЦДИ- София“ е имала възможността да участва в работната група, която беше за изработването на правилника към ЗЗДН с новоприетите промени. Едно от основните неща е че вече има Национален съвет за домашно насилие. В него участват и неправителствени организации. Ще бъде създадена Национална информационна система, която ще бъде за домашно насилие и която за пръв път ще се прави в България. Тя ще обединява данни, които ще се предоставят при досъдебно производство. Също така данни от здравеопазването. До тази система достъп ще имат само определени лица, като влизането ще бъде възможно с електронен подпис и определено ниво на достъп.

Съдия Джисова сподели, че след 01.01.24г. когато влязоха в сила по-голямата част от по-съществените промени от ЗЗДН, броя на делата значително са се увеличили. Почти ежедневно има молби за защита, които се завеждат в РС. Разбира се, една част от молбите се оттеглят или има отказ по различни причини. Като причина за увеличението, споделя, измененията на ЗЗДН и възможността пострадалите да сезират други органи, които незабавно насочват пострадалите към съда.

Съдия Джисова: *„В МВР се попълва „Въпросник за оценка на риска“ и много голяма част от молбите идват директно от хората попълнени на ръка заедно с приложенията, тоест им е съдействано. Знаете преди години по-голямата част от молбите бяха подавани с ваше съдействие от страна на екипа на фондацията.*

Естествено ние в рамките на нашия съд, на нашето отделение сме се събирали и сме обсъждали промените и абсолютно прилагаме закона с всичките му детайли, много стриктно прилагаме тези разпоредби късаещи изискването на различна информация, делата да са по-добре обезпечени с доказателствен материал, от психодиспансера, от справки и др... „ На заседанието се засегна и темата за очакваните трудности с някой изменения късаещи колизията между мерките за ЗЗ, който налага съда по гражданско дело

Фондация
„X&D Джендър Перспективи“

Областна администрация Хасково

по ЗЗДН с делата по семейния кодекс, за родителски права и възможността да се утвърдим практика с „Отдел Закрила на детето“.

СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ ОТ РАЙОНЕН СЪД – ХАСКОВО ЗА ПЪРВИТЕ 6 МЕСЕЦА НА 2024Г. представени от Съдия Джисова

В РС-Хасково са постъпили и образувани 26 броя, дела, от тях 9 броя са прекратени, по 3 дела искът е отхвърлен.

15 са лицата спрямо който са наложени мерки за защита ЗЗДН.

Относно извършителите 13 са мъже, 2 са жени.

По НП има 5 дела за нарушение на заповеди за защита или незабавна защита. Осъдени са 2 мъже.

Г-жа Петкова: *„По ваше наблюдение дали има увеличение на броя на потърсилите помощ от съда? Например, поради отпадането на принципа на уседналост и това, че се дава възможност на всеки да подава във всеки съд? „*

В отговор на поставените въпроси съдия Джисова сподели, че според нея причината за поголемия брой е работата на останалите институции, най-вече на МВР. Няма пострадали, които да са от друг район.

Адв. Гунчева - Постави въпрос: *„Оценка на риска МВР пуска тогава, когато препраща заявленията за защита чрез тях ли?“*

Г-н Митев- инспектор ОДМВР – Хасково и областен координатор по ДН уточни, че когато пострадал от ДН отиде и потърси помощ в МВР, независимо дали в следствие ще има издадена заповед за защита или не, се прави такава оценка на риска от края на миналата година.

Съдия Джисова: *„Това са формуляри, но на мен ми прави впечатление и много голяма част от молбите тази година пристигат писани на ръка дадени им от полицията.“*

Адв. Гунчева: *„А по другите дела , които не идват от МВР оценка на риска искате ли? Защото законът посочва оценката на риска като компонент, който трябва да се прецени.“*

Съдия Джисова: *“До тук не сме правили,защото не е приет правилника. Очакваме да бъде утвърдена методиката тъй като тя е свързана с правилника. ....“*

Адв. Гунчева сподели, че като първа реакция пострадалите от ДН най-често подават оплакване в полицията, но има наблюдения, че от там образуваните преписки, не винаги стигат до съда. Там си върви по едно самостоятелно производство с предупредителни протоколи по закона за МВР. Пострадалите търсят адвокатска помощ за да могат да подадат молба за защита директно към съда. Тоест преписките вървят самостоятелно, смисъла е това МВР да придвижи документите в съда, но невинаги това става. И хората

Фондация
„X&D Жендър Перспективи“

Областна администрация Хасково

смятайки, че подават жалба в МВР, те търсят и ще получат защита, няколко дни, седмици или месец след това, те се разочароват, защото разбират, че всъщност защитата (пряката, незабавната) в заповедта за незабавно изпълнение се получава от съда и тепърва започва (да, срока вече е 3 до 6 месечен). Но понякога нещата не търпят забавяне и подчерта, че тази заповед за НЗ смисъла ѝ е и защитата е да се получи в точен момент. В тази връзка, тя призова представителите на полицията: *„Тогавя когато наистина се съзре, че има домашно насилие не да се образува самостоятелно производство и да се тръгва по закона за МВР за защита, а директно да се пусне тази жалба.“*

Адвокат Гунчева запозна присъстващите представители на различни институции с правните възможности за участие на адвокат в това производство на защита, с меморандум за сътрудничество и партньорство за навременна защита на пострадалите от домашно насилие който е подписан между Министерството на правосъдието, Министерството на вътрешните работи, Националното бюро за правна помощ и адвокатските съвети, , както и с това как се предоставя правна помощ в регионалните центрове за консултиране.

Адв. Гунчева: *„Целта на меморандума е да се обединят усилия по бързата и незабавна помощ за установяване на предварителна защита извън регионалните центрове за консултации. Такъв център съществува към нашата адвокатска колегия. Те са разкрити към националното бюро за правна помощ. Целта на тази консултация или правна помощ, която се предоставя на пострадалото лице извън центъра(независимо от часа) е когато постардало лице отиде в МВР (това е най-често, а може и в здравно заведение) не коментирам ОЗД и агенциите, защото те са с работно време.) служителите на тази организация в която пострадалият търси защита да се обадят и да се обърнат към адвокат, който в този момент и на това място да отиде и осъществи правната помощ. Да прецени дали това лице има нужда от защита, има ли правен интерес от това и да започне със документите. В тези случаи, при извършване на консултация на място в институцията с адвокат, консултацията се извършва независимо от доходите на лицето. Хубавото на този ред, по който би могло да се осъществи защита, макар и в разговор и консултация, като предходен съдебната процедурата етап е, че в този момент, съгласно указанията на националното бюро за правна помощ не се изследват материалните възможности на лицето. И може да се осигури правна помощ на всяко едно лице, което има нужда във този момент извън регионалния център за консултации.*

Това е добре защото, в другия случай пострадалото лице дойде в регионалния център за правна помощ и потърси такава предварителна консултация, тогава вече той трябва да отговаря на определени условия по закон, който са свързани с неговия доход. Притежавани имоти и т.н и ако той не попада в този минимум определен от закона за соц. подпомагане и не се предоставят документи, тогава Националното бюро оценява прага на бедност на 526лв и ако дохода е по-голям от този, не може да му се осигури такава правна помощ. За това и към МВР апела е когато потърсят защита в подразделенията на МВР, просто да викат тогава адвокат за да може консултацията, независимо от дохода да се осъществи на място. „

Г-жа Славова : *„Има ли списък с адвокати с които работят по тази линия?“*

Фондация
„X&D Джендър Перспективи“

Областна администрация Хасково

Г-н Митев: *„Да има. Навсякъде във всяко районно има. Дори наскоро потърсихме адвокатската колегия в Хасково и перфектно ни съдействаха.“*

Адв. Гунчева: *„Има, по този меморандум и по указанията дежурни адвокати към адвокатска колегия са тези, които осъществяват тази правна помощ. Графика се изготвя на всеки 3 месеца. Предоставя се на всички подразделения на МВР, разпространява се на съдилищата и прокуратура, на всички органи на тримесечие се предоставя, но ги има и на сайта на адвокатска колегия Хасково“.*

На заседанието се обсъди, че тази правна консултация, която се дава в или извън регионалния център за консултации е платена от 10лв. до 30лв., а за подготовка на документи от 15 лв. до 80 лв. Сумите са предвидени в наредбата за плащане на правна помощ.

Г-жа Петкова: *“ Статистически колко такива правни консултации са направени от началото на годината адв. Гунчева? “*

Адв. Гунчева: *„За такъв тип консултации, доста колеги дори да дават такава правна консултация, те отказват да пускат документи, да отчетат тази консултация, за това не мога да кажа статистически колко такива правни консултации са направени. Често колегите практикуват по следния начин: правят консултацията, изслушват пострадащото лице и подготвят му документите за съда, защото иначе трябва да отчетат консултацията, да пуснат документите, да подадат едно заявление от лицето, че иска назначаване на адвокат за под. на документа, което (вярно когато става въпрос за ДН в рамките на 24-48 часа националното бюро определя адвокат) тогава да се подготвят документи и да се вкарат в съда. Тъй като пътя е дълъг, не е добре платен и за това колегите подготвят молбата, вкарват я в съда, пускат едно искане от лицето, че иска правна помощ с еди кой си адвокат с декларация (този който е подготвил документите.) В този случай съда е по-широко скроен. Съда не гледа, когато става въпрос за допускане на правна помощ, защото вероятно изхожда от позицията, че едно лице в това състояние, първо трудно разполага с доходи, понякога не може да работи и има куп усложнения и съда ги взема предвид и е много по-лесно съда да прецени да назначи адвокат за осъществяване на тази правна помощ. Отколкото да вървим по дългия, сложния, трудния ред по който ще отнеме повече време, по този начин забавяме дори заповедта за незабавна защита, която понякога е много сериозна, особено когато става въпрос за извеждане на нарушителя от жилище и т.н.. От друга страна адвокатите, с бумацината с която трябва да се справят, да получат тези пари, предпочитат това да стане консултация про-боно и да вървят напред. Това е един много сериозен проблем.“*

- Ако в полицията има жалби, по-добре ги изпращайте през съда, за да може да не се дублират нещата.

Ние имаме отчетени 34 бр. първоначални консултации извън РСК.

Съдия Джисова: При нас в РС-Хасково са постъпили и образувани 26 броя дела по ЗЗДН;

Фондация
„X&D Жендър Перспективи“

Областна администрация Хасково

Адв. Гунчева: „Не всички дела са във нашия районен съд, вероятно има и в РС-Димитровград. Големия проблем за адвокатите е например: трябва да посети полиция, извън работно време, понякога това е отдалечено от местоживеенето, транспортните разходи всичко се заплаща от адвоката, националното бюро не поема такъв тип разходи за „пътни“. И .тн. Разбира се опитваме се да ги решим, но нищо не става бързо.“

Г-жа Петкова: „Изключително съм ви благодарна, че така искрено подходихте и обсъдихме трудностите в този процес. За съжаление ние имаме същите наблюдения за първото полугодие.“

ДАННИ ОТ РАЙОННА ПРОКУРАТУРА – ХАСКОВО И ТЕРИТОРИАЛНИТЕ ОТДЕЛЕНИЯ КЪМ НЕЯ съобщени от зам. Районен прокурор Антон Иванов:

Прокурор Иванов: „Аз ще започна със сухите цифри за шестмесечието. Ние в прокуратурата делим престъпления извършени в условията на ДН, като вътре включваме престъпленията по чл.131. Лека телесна повреда, заплахата за убийства и чл. 296 от НК за нарушаване на заповедта за защита по ЗЗДН. Ние имаме и такива чл.129, чл.130 средни телесни повреди и противозаконното лишаване от свобода, извършено в условията на ДН. Най-интересното е, че имаме едно такова дело в смисъл (преписка). Дори имаме едно повдигнато обвинение точно по това противозаконното лишаване от свобода. Ще се спра на сухите цифри.

Нообразуваните досъдебни производства за периода от м.01.-06м. 2024г., не са малко, те са общо 51 бр. преписки. Наблюдаваните са 48 броя. Имаме осъден на ефиктивно лишаване от свобода и то за причиняване на лека телесна повреда при условията на ДН и неизпълнение на заповед за защита от ДН

Фондация
„X&D Джендър Перспективи“

Областна администрация Хасково

Последва обсъждане на бланките на МВР за оценка на риска по новите методически указания, г-н Митев уточни, че приложения 4 и 5 са само когато лицето се яви на място в районното , а от 1 до 3 е когато патрула отиде на сигнал.

Прокурор Иванов: *„Подобен набор от документи беше предоставен и в прокуратурата, защото идваха хора и директно търсиха закрила от ДН. По памет ви казвам процедурата: Дежурния прокурор приема, започва да беседва, доста време си отне докато пострадалия каже „да, да това е ДН“. Тоест в един момент някак си филтрирахме това. Ако тези всичките жалби, да кажем от 10 такива сигнала, само 2 минават по закона ЗЗДН, докато в МВР явно си намери мястото този документ. Те започнаха доста съвестно да работят в тази насока и ние започнахме да бъдем сезирани с подобни преписки, леко лавинообразно. Ние вече като прокурори , когато при нас дойде преписката на тяхна база започваме и в повечето случаи образуваме досъдебни производства.“*

Г-жа Славова: *„И броя на делата и показателя расте.“ „Преди по всяко едно дело за ДН, когато разбере, че става въпрос за ДН, винаги ако лицето не е минало през полицията го пращам наново да си подаде жалба, защото всички знаем, че полицейската проверка е най-доброто доказателството в съда.“*

Прокурор Иванов: *„Оценката на риска, явно намери мястото си в МВР , натоварихме още веднъж служителите на МВР с нещо съществено.“ „В ОЗД или в ДСП има ли сигнали?“*

Г-жа Зара Костадинова- началник ОЗД: *„Повечето сигнали, които ние завеждаме са в следствие на издадените заповеди.“*

Прокурор Иванов: *“ Но аз говоря като първоначална стъпка. Хората отиват в МВР те там търсят закрила или викат на 112..., за това казвам, че си намери точното място процедурата за подробна оценка на риска и за ЗЗДН.“*

Г-жа Петя Петкова: *„Национален координационен механизъм все още няма към днешна дата, но наблюденията са ми за голям напредък тук, стиковано, вижда се огромен прогрес от декември до сега.“ Мисля, че трябва да се поздравим за добрата работа на всички нас.*

Съдия Джисова: *„Всичко това е свързано с измененията ЗЗДН, приемане на методиката и правилника и това, което се случва в МВР е в резултат на тези инициативи. Тяхните методически указания изпреварват правилника, който трябва да прилагат съдилищата.“*

Г-жа Славова: *„Те в София си имат чудесен Координатор по линия на ДН и не се учудвам, че вече има такива резултати. „*

Г-жа Петя Петкова: *Да , Зорница Шуманова е много добър специалист.*

Фондация
„X&D Жендър Перспективи“

Областна администрация Хасково

Г-н Митев: „Тя е началник сектор към главната дирекция на полицията по ДН, направиха цял сектор за ДН миналата година.“

Г-жа Петкова: „Когато се запознахме с г-жа Шуманова преди две години тя току-що беше назначена на тази длъжност. Виждайки още тогава нейната амбиция да направи промени в посока по добра работа на полицията и институциите по проблемите на домашното насилие ѝ казах: “ Пожелавам Ви всичко това, което имате като идеи да го осъществите“ и сега много се радвам да видя, че след около година и половина, две нещата, които си говорихме тогава на една среща на „Алианс за защита от насилие основано на пола“, голяма част от тях са станали факт. В тази връзка преглеждайки сега методическите указания и многото на брой формуляри ми се иска сега да коментирам с инспектор Давид Митев как се справяте в полицията със всичко това, колегите ти как се справят с целия този набор от документи? Как се попълват изобщо на време?“ (към г-н Митев)

Г-н Митев: „Няма да ви лъжа, изключително трудно върви, защото това е изключителна тежест за полицейските служители и допълнителна бумащина. Въпреки, че изглежда лесно да се попълнят 10 реда, но знаете всяка ситуация е различна, особено приложения от 1 до 3 там е когато се ходи на сигнал....., жертвата е в разтроена, в криза, много трудно се задават въпроси.... „

Прокурор Иванов: „Както когато пострадад дойде при нас, аз ви казах като наблюдаващ прокурор, около 4-5 часа беше, ние оставихме работата си и се занимавахме само с този човек. „ Започваш да обясняваш, знаете имат трудности в комуникацията, често това са неравнопоставени групи (малцинствени) от хора и се започва 4-5 часа обясняване на всяка думичка... и разбирам, че е трудно и отново натоварваме МВР-Адмирации за това, но труда е неприятен. „

Г-н Митев: „Изключително много бяха натоварени около 80% с това нещо кварталните полици. Патрулите може и 10 подред смени да имат само 10 сигнала. Хората си знаят кварталния и си ходят там. Но смея да кажа, че тръгна процеса. Избрани сме 4-5 дирекции и се сканират тези приложения на края на месеца и трябва да ми се изпратят на мен и аз ги пращам в ГДНП. И пак се прави статистика на база на тези приложения. За сега пращаме приложения 4 и 5, но при разговор с г-ва Шуманова миналата седмица разбрах, че от следващия месец август, ще започваме да сканираме приложения 1 и 2. „

Г-жа Петкова: „Какво означава това, че ел. база данни, която трябваше да е готова до края на годината всъщност в полицията все още не е факт ли? Или е в тестов период? „Защото трябваше тестовия период да започне края на декември, ако не се лъжа, коментирахме на последната среща на КМ 2023г..“

Г-н Митев: „Говорим за информационната система, която ще доколкото съм запознат ще започват да я тестват към януари 2025г.. По принцип пак се прави статистика с тези приложения и преписки, които се пращат. Доста информация се събира, но както казаха

Фондация
„X&D Джендър Перспективи“

Областна администрация Хасково

колегите от съда и прокуратурата малко лавинообразно ни заля. Много започна да се злоупотребява с това, особено от страна на пострадалите и това не са мои думи, на последната конференция и 2-жа Шуманова го каза, че процентите на такива сигнали са се увеличили. „

Прокурор Иванов: *“Групат предимство при бракоразводно дело. Това е цялата работа.“*

Г-н Митев: *„Исках да кажа, че са много голям процент от попълнените приложения. И голям процент има недействителни. Все пак има някаква отсявка.“*

Прокурор Иванов: *„Въпроса е такъв, това са първоначалните спирки. Когато започне вече налагането на по-сериозните санкции, било с повишено наказание, дори лишаване на свобода или глоби, това ще възпре насилието. Лека полека, нещата не стават веднага, няма как за една две години да преустроим подобни нагласи в обществото...с времето... Първо започнахме да говорим 2022г на КМ какво е ДН, що е ДН и има ли почва у нас? „*

„Въвеждат се конкретни неща, виждате работи се.“

СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ ОТ ОДМВР – ХАСКОВО - съобщени от инспектор Давид

Митев, координатор по домашното насилие: *„Общият брой заповеди за защита до месец юни 2024 постъпили в МВР са 62 бр., което е малко по-голям от броя от предното шестмесечие. Всеки месец имаме по 1 извършителка жена. Деца имаме средно по 2-3 на месец също в заповедите за защита. От началото на годината имаме 6 нарушени заповеди за защита, в Хасково, в Харманли 2, 4 в Свиленград, колегите от Димитровград нямат.*

Имаме задължение да контролираме всяка заповед за защита също (мерките за извършителя), но не става само с писмен протокол да предупредиш този човек, трябва си реално по методика на всеки месец или два да се прави превантивни срещи с извършителя. Но това е крайно недостатъчно, а и нямаме такъв ресурс, това нещо да се осъществи физически, писмено може да се направи някак си, но физически е изключително трудно. Особено ако е активен човека и пътува и в други държави и градове. Стремят се повечето колеги, които са в по-големите райони Хасково и Димитровград успяват по някакакъв начин да контролират заповедите, но някои просто е невъзможно. Има някои колеги, които са квартални на 10 села и отделно градски части..И всяко село ако има 2ма извършители...Доста трудно се случват нещата.,,

Г-жа Петкова: *„Много трудно. И не само това са ви задълженията.,,*

Г-н Митев: *„Да само казвам, че има и такова задължение, но физически е изключително трудно.*

Г-жа Кристина Йорданова- фондация ХАЛО: *„Аз искам да попитам нещо във връзка с мобилното приложение „ПОМОГНИ МИ“, което националното бюро за правна помощ създаде миналата година. Работи ли, ползва ли се изобщо имате ли някакви наблюдения? Някой търси ли помощ през него?. Като го свалиш има опции къде да потърсиш помощ.*

Фондация
„X&D Джендър Перспективи“

Областна администрация Хасково

Има националния номер за защита за пострадали от ДН, има и към регионните центрове, който са за безплатна правна помощ, препраща и към НПО, който управляват социални услуги.“

Адв. Гунчева: *„Ще се запозная!“*

Г-жа Славова: *„Адв. Гунчева, моля да споделите, че много адвокати бяха обучени и мисля, че също е важно. Качествената правна помощ, не само правна помощ, но и адвокатите познават закона за защита от ДН и точното му приложение мисля, че е една много адекватна защита за пострадали от ДН.“*

Адв. Гунчева: *„Да това е така, наистина направихме обучение април т.г., във връзка с всички тези изменения по новите актуални текстове по закона за правната помощ. Лектора беше съдия от Софиски районен съд с много богата практика по ЗЗДН. С някакви участия в работни групи. Даде ни много съдебна порактика. Тя говори точно за тези методически указания, който са спуснати в МВР. Каза, че в този смисъл ще бъде и методиката за оценка на риска, която ще влезе в правилника и въз основа на която съдиите ще преценят риска. Аз смятам, че основното и същественото което е като изменение в закона за защита от ДН, изключвам засиленото служебно начало, което до преди измененията го нямаше в старата редакция. А то е много важно, защото голяма част от информацията за нарушителя се съдържа в различни институции, който един адвокат трудно намира достъп без съдебни удостоверения и без различни разрешения от съда. Но големия успех, който е посочен там като решаващ за преценката на съда за налагане на мерките за защита, това е тази методика за оценка на риска. Която все още не е фактор, но тогава в семинара, лектора коментира, че тези семинари които прави в НИП, аз препоръчвам точно методиката на полицията да бъде използвана първоначално, докато се утвърди по законов ред такава методика за оценка на риска. Съдиите по аналогия да я прилагат, защото това е важно за конкретните мерки за конкретния извършител.“*

Г-жа Петкова: *„Аз използвам случая да уточним нещо конкретно с вас. Имаме случай на ДН, има нужда от служебен адвокат, на кого конкретно трябва да се обадим за да поискаме адвокат да дойде в офиса, от този списък, който е обявен? „*

Адв. Гунчева: *„Най-добре, ако е в работно време от 8 до 17ч. на адвокатска колегия, има там служител, ако тя не може да се справи, аз съм насреща, но всичко ще мине по бързия ред. Без отчитане на първоначална консултация, колегата ще си напише молбата и ще се подаде искане до съда за искане на назначаване на правна помощ. Факт е, че така съда е по-широко скорен и гледа на критериите за предоставяне на правна помощ. И го казвам не само по отношение на ДН, а говоря по принцип когато трябва да се предостави такава помощ. Почти няма откази. Така че, обаждате се на телефона на адв. колегия и вече ние си имаме ред по който да задвижим нещата. Ако е извън работно време полицията разполага със списък.“*

Фондация
„X&D Жендър Перспективи“

Областна администрация Хасково

Г-жа Петкова: *“ В работно време, единствено ако е за кризисния център..*

Г-н Митев: *Като споменахте Кризисния център, сега последно, което дойде от г-жа Шуманова, когато едно лице ще бъде насочено към КЦ задължително трябва да мине през дежурния в дирекцията сигнала.*

Г-жа Петкова: *независимо че, пристига от Плевен примерно лицето?*

Г-н Митев: *Да, че има лице което ще бъде настанено в КЦ с Дград, трябва дежурния да знае.*

Г-жа Петкова: *Може би с оглед ако бъде пуснато за издирване лицето, да има информация къде е, защото много често ги пускат за издирване извършителите. Но това е много важно да го знаем.*

Да дадем думата и на „Отдел Закрила на детето“

Г-жа Зара Костадинова (ОЗД) : *Не сме подготвени със статистика.*

Г-жа Петкова: *Няма нужда от цифри, по-скоро от коментар*

Г-жа Зара Костадинова: *При нас в повечето случаи идват издадените заповеди за защита от съда, много рядко се случва при нас да идват пострадали от ДН . В началото на тази година с теб сме коментирали един такъв случай, но други не сме имали такива. От дирекцията не са подавани молби за защита. Единствено в края на месец юни имахме един сигнал за три деца, спрямо, които бяха извършени блудствени действия. Спрямо тези три деца поискахме заповед за защита.*

Адв.Гунчева: *Вие(към Петя) споменахте програмата за мерки за извършителите. Имате ли някакви наблюдения резултатни ли са мерките след като се мине по програмата?*

Г-жа Петкова: *Да си призная честно, че съцинските извършителите не стигат до програмата. По-скоро, хора, които са по-лесно наказуеми да кажем...*

Адв.Гунчева: *Но ефект има ли? По отношение на тези които са минали програмата?*

Г-н Митев: *На последния семинар на който бях казаха, че има огромен ефект.*

Г-жа Петкова: *Ние нямаме наблюдения в бъдеще след като напуснат програмата, макар че и това е заложено някъде във всичките тези мерки, които се предприемат, да имат двустранно наблюдение, жертвата да знае какво се случва с извършителя по време докато посещава програмата и след това. Още не сме стигнали до този момент. Тя е около 6 месеца програмата, в зависимост от това как подредим срещите. По време на програмата ние виждаме напредък. Факт е че има хора преминали през програмата преди 2-3 г. , който когато имат някакъв проблем ми звънят за консултация. Кое то все пак ни*

Фондация
„X&D Жендър Перспективи“

Областна администрация Хасково

дава някаква перспектива, че има смисъл от тази програма. Но няма как да кажем „ Да, работи добре“ или „Не, не работи добре“.

По време на програмата извършителите я посещават (вие знаете това са недоброволни клиенти) ние няма как да кажем, че те идват с желание. В началото идват с огромни съпротиви. Всички са виновни, ние сме виновни, съда в виновен, жената е виновна, че ги е пратила. В един момент падат съпротивите след 3-4 среща и започва по-задълбочена работа. Сега кой колко влиза в нея е отделен въпрос, защото някои от извършителите си стоят със съпротиви и до края особено защото са наказани. Но като цяло аз също смятам, че има ефект. За мен много по-голям е ефекта когато работата е групова. Тоест събират се 3-4 човека и се работи групово, защото имат възможност да се огледат и всеки един в другия и през другия да разберат насилието, което са извършили. Но за съжаление пак казвам проблема с насочването за мен стана изключително голям след Ковид -19. Преди имаше много насочвания от съда към програма за извършители. Ние почти винаги искаме включването на мярката за посещение на програмата за извършители, когато от нас излиза молба за защита, разбира се консултирано с пострадалия. Не знам защо съда в повечето случаи не налага тази мярка през последните няколко години. Всеки път говорим за това. Но за да има групова програма, трябва да има масово налагане на мерките. Защото ние не може да чакаме 2 години съда да изпрати 4 лица, и да ги включим в програмата тогава, когато вече на половината от тях са изтекли ограничителните заповеди.

Адв.Гунчева: *Ами ако не се яви лицето вие как реагирате?*

Г-жа Петкова: *Ами имаме ангажимент и ние, като доставчик на услугата по закон да уведомим незабавно прокуратура. Каквото и да означава това, защото не е упоменат срок нито колко незабавно да се свърже с нас извършителя след наложена мярка, нито колко незабавно да уведомим ние прокуратурата за невявяването му. Много често в заповеди за защита не е посочено как да се свърже с нас извършителя на насилието.*

Г-жа Славова: *Това е неизпълнение на мярка. Тълкува се неизпълнение на заповед и се образува досъдебно производство.*

Г-жа Петкова: *За съжаление от нашата практика от 2013г. до сега само едно решение на прокуратура е дошло в което има наложени мерки и е образувано досъдебно производство. И то защото беше последица от някакви други наказуеми действия. Иначе отговора, който се получава от прокуратура обикновено е, че няма данни за образуване на досъдебно производство. Лицето не представлява опасност за околните и до там приключват нещата. Това се знае от извършителите и за съжаление остава усещането за ненаказуемост в по голяма част от случаите, което обаче отказва и пострадалите лица да подават сигнали за нарушение на ограничителна заповед. Но има надежда предвид изложената статистика от прокуратурата в Хасково за първите 6 месеца от годината.*

Фондация
„X&D Жендър Перспективи“

Областна администрация Хасково

Адв.Гунчева: *Но ми прави впечатление, тогава когато пускаха тази мярка, няма срок в който ти да се явиш и да започнеш реализиране.*

Г-жа Петкова: *Нито има срок, нито ние имаме срок в който незабавно да уведоим.*

Адв.Гунчева: *Защото ако няма срок примерно в 6 месеца да започне мярката, нали то има краен срок примерно 6 месеца или 3 месеца да я посещава. Но нямаш начален момент, то може и след 5 години да отиде. И кога имаш неизпълнение?*

Г-жа Славова: *Това беше проблема и ние много пъти сме го поставяли на всички работни срещи, специално за тези мярки е хубаво да бъде поставен срок например до 1 месец следва да се яви в програмата. Имаше една съдия Павлина Господинова тя най-много програми наложи и тя пишеше за срок от 5 месеца програмата. А иначе програмата е 6 месеца. И се приемаше, че от момента на влизане в сила на съдебното решение започва да тече неизпълнението, ако не се яви примерно в срок до 5 месеца.*

Адв.Гунчева: *Когато няма срок примерно в срок до 2 месеца да се яви и да започне програмата, тогава вече всичко е толкова разтегливо.*

Г-жа Петкова: *За това казвам , че много мерки, много промени направихме всички заедно по някакъв начин, но някак се разми отговорността за това кой къде може да отиде и какво да направи? И сега след последните промени в закона едно пострадало лице живее с идеята , че навсякъде може да търси помощ едва ли не във всяка една институция, но на практика така ли е? Имат ли всички институции изграден капацитет да подготвят и подадат документи за защита?...*

Адв.Гунчева: *Аз мисля, че в полицията. Това е първосигналната реакция, на всички хора, когато са им нарушени правата. Това е вътрешно заложено. И за това е хубаво, че полицията вече е създала някакъв път регламентиран по който да се върви в тази ситуация.*

Г-жа Петкова: *Ами до 2009 г. беше факт, така работеше закона преди това. Полицията директно сезираше с молба за защита районния съд. После го махнаха, отнеха им го като правомощия, сега пак им го вмения, само че вече с тази оценка за риска вече, която за мен наистина е доста тромава за попълване в този си вид от един полицейски служител, който е зает с хиляди други неща, отишъл на сигнал да го попълва това, това е огромен труд, адмирации към полицията за което. Щом върви и се случва и съда казва, че има много такива сигнали при тях, значи обаче върши работа към този момент ..*

Г-жа Петкова : *Последната точка от дневния ред е свързана с предстоящата ежегодна кампания на ООН в периода ноември – декември „16 дни срещу насилието върху жените“ ... ако някой има идеи, които можем да осъществим заедно. Или като наближи да се чуем и изговорим. С Инспектората- РИО сме правили разбира се много успешни кампании до сега. Може по училищата отново да се помисли какво може да се направи. Придружени*

Фондация
„X&D Джендър Перспективи“

Областна администрация Хасково

от полицията, това също е много респектиращо за учениците. Общината се включва, камбанарията осветяваме. Филм проектирахме...има множество възможности.

Община Симеоновград и вие може да се включите. Симеоновград е доста лишен от информация за тези услуги. Така че е важно да ви запознаем...

Г-жа Емилия Стефанова: *Намаляло ли е насилието в крайна сметка? Мен лично много ме интересува хората, които са овластени до каква степен срещу тях се подават молби? До каква степен процедурата се задвижва? Говоря за полицаи, военни..?*

Г-жа Славова: *Аз много обичам като дойде някой да консултирам, който заявява, че е пострадал от ДН точно от овластени, винаги пиша много истината в молбата задължително. Пострадалата казва до сега съм се страхувала да предприема действия защото той казва: " аз съм полицай имам властта до никъде няма да стигнеш ".*

Г-жа Емилия Стефанова: *И какво се случва по-нататък?*

Г-жа Славова: *Издават заповеди за защита.*

Г-жа Петкова: *Има наказани служители. Правят се вътрешни проверки.*

Г-жа Славова: *Знам за няколко полицаи.*

Г-н Митев: *На мен даже ми се наложи да се запознавам в движение с пресни случаи и има ясна методика какво се прави с личното оръжие.*

Г-жа Славова: *Има и служители на гранична полиция.*

Г-жа Петкова: *При тази хубава статистика, която ни изнесе съда и прокурор Иванов, защо нито едни местни медии не са го отразили това тук? Да кажат : ето вижте тук има един ефективно осъден за ДН помислете си вижте какво ще правите. Има толкова глобени, толкова наказани, толкова заповеди за защита. Според мен това трябва да се отразява, идеята е хората да знаят, че носят отговорност. Защото за мен извършителите продължават да живеят с идеята, че безнаказано се случват нещата, че могат да си правят каквото си искат включително и тази сутрин в репортажа по Нова телевизия отново беше засегната темата, за която ви споменах в началото на заседанието. Трябва ли да има смъртен случай , за да обърнат медиите внимание?*

Г-н Митев: *Ще ви дам един пример от миналата седмица: Родителите на момиче от Хасково, което живее в София на семейни начала с мой колега, той е софийнец. Има много тежко ДН там, тя отказва по всякакъв начин да подаде жалба и да се оплаче. До там се стигна, че родителите на момичето дойдоха тук на място да подадат жалба. Но нарушението е извършено в Софийска област.*

Г-жа Петкова: *Това е един от плюсовете на закона след промените, че където е жертвата по местонахождение, а не по местоживеене, там може да потърси помощ.*

Фондация
„X&D Жендър Перспективи“

Областна администрация Хасково

Г-н Митев: След консултация на г-жа Шуманова пак бяха приети там. Много скоростно се случиха нещата, приеха ги в определено районно, но въпреки това момичето отново отказа каквато и да е закрила и защита.

Г-жа Петкова: Ами докато се зачита само волята на жертвата, няма как да станат по друг начин нещата. Да си пожелаем за следващи периоди и това да натъпни като промяна в законодателството.

Г-н Митев: Лошо е че, някои така обработват било то жените и мъжете си, да живеят в постоянен страх и колкото и каквито и мерки да се предприемат не може да се направи нищо.

Г-жа Петкова: Ей сега две жени от кризисния център се върнаха отново при извършителите, едната си оттегли даже заповедта за незабавна защита ден преди заседанието.

Адв. Гунчева: Това е много голям проблем да си променят начина намислене. Даже не го правят от страх, те са убедени, че това е правилното решение. Като стокхолмски синдром. Не толкова, че са зависими...

Г-н Митев: Накрая ги изкарват даже, че те са виновни, че са изяли шамарите.

Адв. Гунчева: Да, оправдават поведението на насилника. „аз сбърках, за това ме удари“ тоест заслужих си го шамара. Мина му напрежението, той после ще стане добър и ще се оправят нещата., което е факт, голяма част от насилниците са психически неуравновесени. В момента ще я удари и в следващия момент ще каже колко я обича., не може да живее без нея..

Г-жа Петкова: Използвам случая само да ви кажа, ако си спомняте на предишното заседание, бяхме довели една жена, може би ще е интересно за всички да чуете какъв е разволя на събитията. По същия този механизъм, динамика семейна, тя се върна при извършителя, той успя да я примами през любов, колко я обича, как ще се грижи за нея и за децата. Дори беше купил билети за Англия да отиват да работят, живота е чудесен, всички са щастливи, много се обичат. Скоро се обади Галя да ни разкаже това, че всъщност са изтеглени под принуда от мъжа ѝ поредните няколко заема- бързи кредити на нейно име, децата момчета са взети от него, отглеждат се при свекър и свекърва и тя е изгонена с момиченцето при майка си в Харманли. В момента е с още толкова кредити и в още толкова безпомощно състояние и нищо не може да се направи. Кое то пък е сигнал към вас от ОЗД и РДСП да се провери дали нещо може да се направи там.

За съжаление много често се случва това.

(към Елена Трифонова) : Ели имаш ли нещо да кажеш и ти, защото вървим към приключване?

Фондация
„X&D Джендър Перспективи“

Областна администрация Хасково

Елена Трифонова: *На мен ми беше изключително полезно и интересно да ви слушам . Наистина си права, че трябва да бъде медийно отразявано и вече като имаме работеща информационна национална ситема за ДН това да се тиражира по всички новини. С такива данни непрекъснато. Някак обществеността да свикне с мисълта, че това е престъпление и не може да се толерира такова поведение. Много е важно и аз ви поздравявам, че толкова добре работите на местно ниво. Няма го това в България на други места този координационен механизъм и областен съвет, само в Хасково.*

Г-жа Петкова: *Ами да се поздравим всички за усилията, които положихме през последните две години, за това казвам, че не са перфектни , но нещата някак си се случват и това , че има място където всички да се събираме и обсъждаме това, мисля, че е много полезно за всички институции, защото бяхме много учудени днес от голяма част от информацията, която получихме и обменихме помежду си. Това е смисълса на КМ. Пожелавам Ви прекрасно лято на всички, живи здрави с още по-хубави размисли и новини през декември да се видим отново.*

„Още веднъж искам да благодаря на всички Ви за активното участие и да ви призова още веднъж да помислим за предстоящата кампания „16 дни на активизъм срещу насилието, основано на пола“, а аз и моят екип имаме ангажимента да се свържем с повечето от вас за съдействие и обмен на идеи при организирането на кампанията през ноември. Важно е да заявяваме публично нетолерантността си към домашното насилие и насилието основано на пола, за да имат жертвите му вярата, че има на кого да разчитат.

Протоколирал:

Стела Стайкова

/Социален работник/

Фондация „X и Д Джендър перспективи“

Фондация
„X&D Джендър Перспективи“

Областна администрация Хасково